

Onderwerp Beantwoording schriftelijke vragen ex art. 41 RvO 100% Groningen en Partij voor de Dieren over afblazen Helperzoomtunnel

Steller Jeroen Engels

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 8331   Bijlage(n) 1   Ons kenmerk 6982515
Datum 6-6-2018   Uw brief van 14-05-2018   Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door mevrouw Woldhuis en de heer Kelder gestelde schriftelijke vragen ex artikel 41 RvO over het afblazen van de werkzaamheden aan de Helperzoomtunnel. De brief van de vragenstellers treft u als bijlage aan.

- Pas op woensdagmiddag, enkele uren voor de start van het inschuiven van de Helperzoomtunnel, is een proef gedaan waaruit is gebleken "dat de grond zich heel anders gedraagt dan op basis van alle onderzoeken en berekeningen die zijn gedaan de verwachting was". Hoe kan het dat een dergelijke proef pas vlak vóór het Hemelvaartweekend waarin het treinverkeer wordt stilgelegd, plaatsvindt?*

Voor het daadwerkelijk starten van de werkzaamheden heeft Combinatie Herepoort uitgebreid bodemonderzoek gedaan. Bovendien had de aannemer de afgelopen periode al ervaring op gedaan met de bodem ter plekke, want ze zijn daar sinds begin 2017 aan het werk. Het is niet gebruikelijk om ver van tevoren in de praktijk te testen. Normaliter is het onderzoek dat vooraf is gedaan voldoende betrouwbaar. Daarnaast is het nagenoeg ondoenlijk om eerder te testen, omdat de apparatuur die voor het inschuiven nodig is, heel specialistisch en beperkt beschikbaar is.
- Op grond waarvan nam de projectorganisatie aan dat hun onderzoeken juist en volledig waren en dat berekeningen/ berekeningsmodellen correct en volledig waren?*

Op grond van de gebruikelijke toetsing van de documenten die Combinatie Herepoort hiervoor volgens contract van tevoren moet indienen.

3. *Welke organisatie is verantwoordelijk voor de grondonderzoeken? Hebben gemeente en provincie de uitkomsten van deze onderzoeken ontvangen? Zo nee, waarom niet?*
Combinatie Herepoort is hiervoor verantwoordelijk. De projectorganisatie heeft de documenten die Combinatie Herepoort hiervoor volgens het contract moet aanleveren ontvangen.
4. *Is er naar aanleiding van de proef van woensdagmiddag 9 mei 2018 voldoende aanvullende kennis bij Combinatie Heerepoort aanwezig om te bepalen welk nader onderzoek moet worden uitgevoerd?*
Ja, deze kennis is aanwezig, met name bij beide moederorganisaties Züblin en Max Bögl. Als bij Combinatie Herepoort benodigde kennis niet aanwezig is, dan wordt deze ingehuurd.
5. *Als de grond naar de mening van de projectorganisatie zich heel anders gedraagt dan zij op basis van alle onderzoeken en berekeningen hadden verwacht, wat is dan de oorzaak van deze mismatch tussen deze berekeningen en de daadwerkelijke praktijk? Waarom komt deze misrekening pas nu aan het licht en niet eerder tijdens eerder uitgevoerde tests?*
Het is niet de mening van de projectorganisatie dat de grond zich anders gedraagt, maar van Combinatie Herepoort, die hiervoor als aannemer verantwoordelijk is. Wat de oorzaak is en waarom dit op het laatste moment aan het licht komt moet blijken uit het onderzoek dat Combinatie Herepoort hier nu naar verricht.
6. *Zijn er eerdere tests uitgevoerd om te onderzoeken of de berekeningen waren gebaseerd op juiste en volledige onderzoeksdata en of de juiste berekeningsmodellen werden gehanteerd? Op grond waarvan nam de projectorganisatie aan dat hun onderzoeken juist en volledig waren en dat berekeningen/ berekeningsmodellen correct en volledig waren? Van welk meetinstrumentarium heeft Combinatie Herepoort gebruikgemaakt?*
Combinatie Herepoort heeft berekeningen gedaan en onderzoek uitgevoerd. Wat hierbij is mis gegaan moet blijken uit het onderzoek dat Combinatie Herepoort nu doet.
7. *Heeft de organisatie, die verantwoordelijk is voor het grondonderzoek ook de grond van de rest van het om te bouwen tracé onderzocht? Verwacht het College op grond van het debacle met het inschuiven van de Helperzoomtunnel, dat dit ook plaats zou kunnen vinden bij andere knelpunten, bijvoorbeeld bij de wegdelen, die verdiept in de grond komen te liggen?*
Ter voorbereiding op de werkzaamheden doet Combinatie Herepoort uitgebreid grondonderzoek. Hiertoe is zij contractueel verplicht.
8. *Kunt u inzicht geven in de financiële gevolgen van het huidig oponthoud bij de Helperzoomtunnel? Welke partij draait voor deze kosten op?*

Er is nu nog geen inzicht te geven in de financiële gevolgen van het oponthoud. De verantwoordelijkheid voor het oplossen van eventuele gevolgen ligt bij Combinatie Herepoort. Voor de vervolgaanpak zal Combinatie Herepoort op basis van het nader onderzoek een plan van aanpak opstellen

9. *Welke gevolgen heeft het huidige oponthoud bij de Helpzoomtunnel voor de planning van alle werkzaamheden aan de Zuidelijke Ringweg?*
Vooralsnog zijn er geen gevolgen voor de planning. De bouw van de Helperzoomtunnel staat namelijk los van de ombouw van de zuidelijke ringweg. De Helperzoomtunnel is nodig vanwege de toekomstige sluiting van de gelijkvloerse spoorwegkruising bij de Esperantostraat.

Dat het uitstel gevolgen heeft voor het afronden van de Helperzoomtunnel, dat staat vast. De tunnel zou voor de nieuwe dienstregeling van het openbaar vervoer (op 3 september 2018) in gebruik genomen worden. Dat gaat Combinatie Herepoort nu niet meer halen. De werkzaamheden aan de zuidelijke ringweg zelf kunnen wel gewoon door gaan zoals gepland.

De Helperzoomtunnel is bedoeld als vervanging van de gelijkvloerse spoorwegkruising bij de Esperantostraat. Deze moet wegens veiligheidseisen over enige tijd dicht, omdat er een extra spoor bij komt en er meer treinen gaan rijden. Als de Helperzoomtunnel klaar is, wordt de spoorwegovergang bij de Esperantokruising dichtgezet.

10. *Welke gevolgen heeft het afblazen van het inschuiven van de Helperzoomtunnel voor de bereikbaarheid van Helpman. Blijft de Esperantokruising in gebruik zolang de nieuwe tunnel nog niet op zijn plek ligt? Zo nee, waarom niet?*
Er zijn geen gevolgen voor de bereikbaarheid van Helpman. De Esperantokruising wordt pas afgesloten nadat de Helperzoomtunnel in gebruik is genomen. Het moment waarop de kruising open kan blijven is niet oneindig. ProRail zal op een gegeven moment besluiten dat de kruising dicht moet, vanwege uitbreiding met een vierde spoor, naar verwachting in 2020.
11. *Sinds de werkzaamheden aan de ringweg vorig jaar is het waterpeil van een aantal vijvers (in het Sterrebos en aan de Hora Siccemasingel) flink gezakt. Ook heeft de Combinatie Heerepoort grote problemen gehad met opborrelend grondwater bij de aanleg van de Helperzoomtunnel (b). Wordt er, nu er inzicht is verkregen, dat de waterhuishouding anders is dan gedacht alsnog een uitvoerig onderzoek verricht naar de consequenties van werkzaamheden voor de waterhuishouding en de flora en fauna van zowel het gebied bij de Helperzoom (Groenesteinpark) als bij de overige werkzaamheden aan de Ring Zuid?*
Nee, er is geen samenhang tussen deze onderdelen en er is dus ook geen aanleiding voor aanvullende onderzoeken.

12. *Wordt de toestand van de waterhuishouding, de flora en fauna ook continu gemonitord gedurende de werkzaamheden aan de Ring Zuid? Zo ja, dan ontvangen wij graag een plan van aanpak inclusief concrete onderzoeksresultaten en een nulmeting van de, voor zover nog aanwezige uitgangssituatie. Zo nee, dan ontvangen wij graag een motivering waarom u dit niet zinvol acht.*

De waterhuishouding en flora en fauna worden zorgvuldig gemonitord gedurende de werkzaamheden. Op basis hiervan toetst de projectorganisatie of de werkzaamheden volgens contract worden uitgevoerd.

13. *Indien de projectorganisatie bij herhaling is verrast door het feit dat de grond zich anders gedraagt dan zij op grond van hun data en berekeningen hadden verwacht, wordt er dan nu ook nader onderzoek gedaan naar wat de impact van intensief zwaar treinverkeer is over de tunnel en het gebied aangrenzend aan de tunnel? Wordt na uitvoering van het aangekondigde onderzoek ook een nieuw onderzoek gedaan naar de impact die het treinverkeer zal hebben op deze constellatie van tunnel en grondlagen waar kennelijk is uitgegaan van onvolledige en/of onjuiste data dan wel berekeningsmodellen? Wordt bij het aangekondigde nadere onderzoek ook gebruik gemaakt van een ander, dan wel uitgebreider meetinstrumentarium?*

Wij benadrukken hier nogmaals dat het niet de projectorganisatie is die wordt verrast. Wij werken met een Design en Construct contract. Dit betekent dat het de verantwoordelijkheid is van de aannemer om volgens de eisen in het contract het werk op een zorgvuldige en verantwoorde manier uit te voeren. Vanzelfsprekend wordt dit getoetst door de projectorganisatie volgens een daarvoor geldend contractstelsel. Voor wat betreft de invloed van het treinverkeer is een periodiek spoormonitoringsplan opgesteld. Bij risicovolle werkzaamheden wordt extra onderzoek uitgevoerd.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter den Oudsten', written over a horizontal line.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Teesink', written over a horizontal line.

de secretaris,
Peter Teesink

Schriftelijke vragen ex art RvO over: Afblazen Helperzoomtunnel

Mei 2018

Geacht college,

Hierbij ontvangt u een aantal vragen naar aanleiding van berichtgeving van het niet doorgaan van een essentieel onderdeel van de ombouw van de Zuidelijke Ringweg, het inschuiven van de Helperzoomtunnel (a). In de media zijn reeds een aantal hoofdrolspelers aan het woord gelaten over de aard van de problematiek en de gevolgen die het zal hebben voor de rest van het project. Wat een eerste huzarenstukje had moeten worden in dit gigantische project is uitgelopen op een debacle. De fracties van 100% Groningen en PvdD heeft daarom de volgende vragen:

1. Pas op woensdagmiddag, enkele uren voor de start van het inschuiven van de Helperzoomtunnel, is een proef gedaan waaruit is gebleken "dat de grond zich heel anders gedraagt dan op basis van alle onderzoeken en berekeningen die zijn gedaan de verwachting was". Hoe kan het dat een dergelijke proef pas vlak vóór het Hemelvaartweekend waarin het treinverkeer wordt stilgelegd, plaatsvindt?
2. Op grond waarvan nam de projectorganisatie aan dat hun onderzoeken juist en volledig waren en dat berekeningen/ berekeningsmodellen correct en volledig waren?
3. Welke organisatie is verantwoordelijk voor de grondonderzoeken? Hebben gemeente en provincie de uitkomsten van deze onderzoeken ontvangen? Zo nee, waarom niet?
4. Is er naar aanleiding van de proef van woensdagmiddag 9 mei 2018 voldoende aanvullende kennis bij Combinatie Heerepoort aanwezig om te bepalen welk nader onderzoek moet worden uitgevoerd?
5. Als de grond naar de mening van de projectorganisatie zich heel anders gedraagt dan zij op basis van alle onderzoeken en berekeningen hadden verwacht, wat is dan de oorzaak van deze mismatch tussen deze berekeningen en de daadwerkelijke praktijk? Waarom komt deze misrekening pas nu aan het licht en niet eerder tijdens eerder uitgevoerde tests?
6. Zijn er eerdere tests uitgevoerd om te onderzoeken of de berekeningen waren gebaseerd op juiste en volledige onderzoeksdata en of de juiste berekeningsmodellen werden gehanteerd? Op grond waarvan nam de projectorganisatie aan dat hun onderzoeken juist en volledig waren en dat berekeningen/ berekeningsmodellen correct en volledig waren? Van welk meetinstrumentarium heeft Combinatie Herepoort gebruikgemaakt?
7. Heeft de organisatie, die verantwoordelijk is voor het grondonderzoek ook de grond van de rest van het om te bouwen tracé onderzocht? Verwacht het College op grond van het

debacle met het inschuiven van de Helperzoomtunnel, dat dit ook plaats zou kunnen vinden bij andere knelpunten, bijvoorbeeld bij de wegdelen, die verdiept in de grond komen te liggen?

8. Kunt u inzicht geven in de financiële gevolgen van het huidige oponthoud bij de Helperzoomtunnel? Welke partij draait voor deze kosten op?

9. Welke gevolgen heeft het huidige oponthoud bij de Helperzoomtunnel voor de planning van alle werkzaamheden aan de Zuidelijke Ringweg?

10. Welke gevolgen heeft het afblazen van het inschuiven van de Helperzoomtunnel voor de bereikbaarheid van Helpman. Blijft de Esperantokruising in gebruik zolang de nieuwe tunnel nog niet op zijn plek ligt? Zo nee, waarom niet?

11. Sinds de werkzaamheden aan de ringweg vorig jaar is het waterpeil van een aantal vijvers (in het Sterrebos en aan de Hora Siccemasingel) flink gezakt. Ook heeft de Combinatie Heerepoort grote problemen gehad met opborrelend grondwater bij de aanleg van de Helperzoomtunnel (b). Wordt er, nu er inzicht is verkregen, dat de waterhuishouding anders is dan gedacht alsnog een uitvoerig onderzoek verricht naar de consequenties van werkzaamheden voor de waterhuishouding en de flora en fauna van zowel het gebied bij de Helperzoom (Groenesteinpark) als bij de overige werkzaamheden aan de Ring Zuid?

12. Wordt de toestand van de waterhuishouding, de flora en fauna ook continu gemonitord gedurende de werkzaamheden aan de Ring Zuid? Zo ja, dan ontvangen wij graag een plan van aanpak inclusief concrete onderzoeksresultaten en een nulmeting van de, voor zover nog aanwezige uitgangssituatie. Zo nee, dan ontvangen wij graag een motivering waarom u dit niet zinvol acht.

13. Indien de projectorganisatie bij herhaling is verrast door het feit dat de grond zich anders gedraagt dan zij op grond van hun data en berekeningen hadden verwacht, wordt er dan nu ook nader onderzoek gedaan naar wat de impact van intensief zwaar treinverkeer is over de tunnel en het gebied aangrenzend aan de tunnel? Wordt na uitvoering van het aangekondigde onderzoek ook een nieuw onderzoek gedaan naar de impact die het treinverkeer zal hebben op deze constellatie van tunnel en grondlagen waar kennelijk is uitgegaan van onvolledige en/of onjuiste data dan wel berekeningsmodellen? Wordt bij het aangekondigde nadere onderzoek ook gebruik gemaakt van een ander, dan wel uitgebreider meetinstrumentarium?

En gaat over tot de orde van de dag,

Marjet Woldhuis   Gerjan Kelder
100% Groningen   Partij voor de Dieren

(a) <https://www.aanpakringzuid.nl/actueel/nieuws/inschuiven-helperzoomtunnel-kan-niet-doorgaan>

(b) <http://www.dvhn.nl/groningen/Grondwater-zit-tunnelbouwers-dwars-bouw->

Helperzoomtunnel-Groningen-ligt-stil-video-22605368.html